

Cold Blood

Michèle Anne De Mey, Jaco Van Dormael en Collectif Kiss & Cry

29.11
30.11

Drie paar handen op handen gedragen

Dans is gelijk aan 'fancy footwork', terwijl emoties in de meeste gevallen blijken uit een blik of een gelaatsuitdrukking. En toch... En toch nemen in Cold Blood drie paar handen al het dans- en acteerwerk voor hun rekening, zonder dat je je ook maar één moment afvraagt waarom er in godsnaam geen volledige lijven op het voorplan treden. De dansende handen van Michèle Anne De Mey, Gregory Grosjean en Gabriella Iacono transformeren tot mannen, vrouwen en zelfs dieren. Ze krullen zich verleidelijk rond een paal in een stripclub, ze nestelen zich voor een film in een drive-in, ze slenteren door verlaten straten en voeren (gehuld in vinnige fingerhoedjes) een tapdansroutine op waar Fred Astaire en Ginger Rogers met grote ogen naar zouden kijken. Het heeft een hypnotiserend effect, en daar doet de vertelstem nog een schepje bovenop. 'Je zit in het theater, je ogen zijn open', klinkt het. 'Een stem telt tot drie, en dan zul je slapen.' Onze voorspelling? De zaal na de voorstelling verlaten wordt minstens even pijnlijk als uit je warme bed krabbelen op een miezerige maandagochtend. Bij voorbaat sorry.

Ontroerende ode aan film en muziek

Cold Blood reserveert een centraal plekje voor film en muziek. De vingertoppen houden ons op het tipje van onze stoel terwijl ze zich uitleven op Ravel, Schubert, Arvo Pärt, Nina Simone, Lou Reed, David Bowie en Janis Joplin, maar de voorstelling knipoogt evengoed naar het witte doek met referenties aan oorlogsblockbusters, film noir-klassiekers en zelfs 2001: A Space Odyssey.

Bovendien bevinden we ons ook effectief op een filmset. De handen van De Mey, Grosjean en Iacono verkennen een miniaturdecor terwijl de camera's draaien en de leden van Collectif Kiss & Cry zich voor onze ogen ontpoppen tot decorbouwers, cameramannen en set dressers. Het theater en de dans op de scène worden geprojecteerd op een scherm dat de hele achterwand van het podium inpalmt. Voor filmmaker en Kiss & Cry-lid Jaco Van Dormael, die onder meer met Le huitième jour (1996), Mr. Nobody (2009) en Le tout nouveau testament (2015) het nationale en internationale filmpubliek wist te bekoren, zijn de Cold Blood-technici die het decor bouwen, filmen en het licht verzorgen evengoed 'dansers': 'ze maken deel uit van de choreografie.'

Een storm in een glas water?

Als publiek switchen we dus niet alleen tussen micro en macro, tussen handen-als-personages en handen-als-deel-van-het-danslichaam, maar ook tussen film en de creatie ervan, live op het podium. Maquettes worden aan en af gedragen, maar dat metaniveau versterkt de illusie alleen maar.

Van Dormael: 'Paradoxaal genoeg ontstaat er net méér magie wanneer je het publiek een blik in je trukendoos gunt. Op een of andere manier zijn mensen sneller bereid om te geloven wat ze zien wanneer ze achter de schermen mogen meekijken dan wanneer ze iets voorgeschoteld krijgen dat ze zomaar voor "waar" moeten aannemen. Dat herinnerde ik me nog van Le tout nouveau testament. Voor shots die te duur zouden worden, ging ik met de set designer op zoek naar alternatieven, die we onder andere met Matchbox autootjes bouwden.'

Voor de cineast heeft het hele proces iets van 'arte povera'. 'Het is een onderzoek naar hoe je zonder grote effecten veel kan suggereren', legt hij uit. 'Een broccoli wordt een boom, een overstroming evoceer je met een glas water, kerstverlichting doet dienst als sterrenhemel.' De lenzen die op de camera's staan, zijn evenmin bijzonder – 'je kan ze kopen bij de fotograaf op de hoek' – maar het resultaat is dat wél.

Ons breekbare bestaan

De vingers die ons onderdompelen in hun zogenaamde 'nanodans' verbeelden zeven doodsmomenten. Zo getuigt Cold Blood van de onverwachtheid en vaak ook banaliteit van het einde van ons lieve leven. Magere Hein zwiert zijn zeis in ons gezicht in een vliegtuig, tijdens een sneeuwstorm, onder het verorberen van een bergje aardappelpuree of achter het stuur van de auto.

Verwacht je echter niet aan gruwelijkheden, rondvliegende ketchupspetters of een tranendal. De sterfscènes in Cold Blood zijn een mooie interpretatie van het besef dat we allemaal ooit het loodje moeten leggen. Als publiek hou je daar geen duistere gedachten aan over – integendeel. De voorstelling, in het bijzonder de tekst van Thomas Gunzig (uit het Frans vertaald door Michael De Cock), omarmt het leven met al zijn herinneringen en in al zijn kleine vreugdemomenten. Dat 'kleine' mag je voor deze miniatuurvoorstelling natuurlijk gerust letterlijk nemen.

Het gangbare idee dat we ons hele leven overpeinen terwijl we onze laatste adem uitblazen, veegt Cold Blood overigens zonder pardon van de tafel. Choreografe Michèle Anne De Mey verklaart dat de voorstelling opgebouwd is rond 'het laatste beeld dat je ziet'. 'Misschien flitst niet ons hele leven voorbij vlak voor we sterven,' verduidelijkt ze, 'maar blijft één beeld ons bij, zoals de geur van een huid of een bloem.' Dat klinkt net zo prachtig poëtisch als Cold Blood het voorstelt.

Voer voor lichte paniek

Nochtans was het thema van de dood niet van in het prille begin aanwezig. 'We vertrokken van het spreekwoordelijke lege blad: er waren geen vooronderstellingen of doelstellingen vooraf', bekent Thomas Gunzig (die samen met Jaco Van Dormael ook het script voor *Le tout nouveau testament* pende). Michèle Anne De Mey beaamt dat volmondig:

'Tijdens de creatie bevinden we ons allemaal samen in een laboratorium. Elk mengt van alles, vertrekkend van zijn eigen specificiteit, in het onderzoek en de innovatie. Als de scenograaf een idee heeft voor het scenario of Thomas een idee heeft voor een camerastandpunt of de choreografie, dan ontkiemt dat, baant zich dat een weg en proberen we dat te realiseren. Het verhaal is het laatste dat erbij komt.'

Gunzig geeft toe dat die manier van werken op een gegeven moment onvermijdelijk tot 'lichte paniek' leidt binnen Collectif Kiss & Cry. 'We zitten dan met een hoeveelheid ervaringen, sequenties en beelden die gewerkt hebben of die niet gewerkt hebben, en daartussen moeten we een keuze maken. We moeten die in een volgorde zien te zetten om een verhaal te kunnen vertellen.' In *Cold Blood* zijn ze daar alvast met verve in geslaagd.

De code in de vingers krijgen

Al lag er tijdens de creatie dan niets op voorhand vast, Collectif Kiss & Cry hield zich wél aan een bepaalde 'code', aldus De Mey. Vast stond dat het publiek in de zaal zou zitten, dat een camera alles op het moment zelf zou filmen (geen enkel beeld mocht dus vooraf opgenomen zijn) en dat handen de hoofdrol zouden opeisen – net als in hun vorige voorstelling-slash-wereldhit, *Kiss & Cry* (2011), die in meer dan 20 landen voor meer dan 180.000 toeschouwers speelde. In 2012 deden ze er de Warande mee aan, en werden ze getrakteerd op een staande ovatie.

De bijzondere code van Kiss & Cry voert Van Dormael terug op een workshop in 2003, waarin hij en levensgezellin De Mey het Brusselse theatercollectief Transquiquennal leerden kennen en er een interessante mix tussen dans, theater en film ontstond. Na het zware filmproces van *Mr. Nobody* was Van Dormael naar eigen zeggen toe aan iets lichters en stelde hij zich samen met De Mey voor een bijzondere uitdaging: 'een speelfilm maken vanop de keukentafel'.

Volgens De Mey loste die beslissing en passant nog een ander probleem op, namelijk het feit dat Van Dormael moeite had met kiezen tussen wat ze 'le grand plan' en 'le plan d'ensemble' noemt. De Mey suggereerde toen al lachend dat hij beide niveaus kon filmen als ze met haar handen danste. Daaruit groeide het idee om een heel macro-universum te creëren, om kleine werelden tot leven te wekken en op te blazen. Vanaf dat moment vormden handen 'het vertrekpunt van de dans', besluit De Mey.

Just minding my manicure

De handen in *Cold Blood* dansen een choreografie van De Mey, de directrice van Charleroi dances die haar carrière samen met Anne Teresa De Keersmaeker begon en internationaal succes kende met eigen dansvoorstellingen. Haar handen zijn voor De Mey een 'werkinstrument'. 'Als we moeten spelen, let ik extra op mijn manicure', geeft ze toe. 'Wanneer ik een nagel gescheurd heb, vloek ik even. Ik heb gelukkig wel lange vingers.'

Bovendien vindt de choreografe het interessant om te zien hoe haar handen veranderen: 'Ik word ouder, en mijn handen ook. Handen vertellen eigenlijk héél veel.' Benieuwd wat ze jou dadelijk gaan toefluisteren? Laat je hypnotiseren door *Cold Blood*...

Lies Xhonneux

Bronnen

BELLON, Michaël. "Fingers crossed. [Interview with] Jaco Van Dormael." *Bruzz* n° 1536, p. 18-19.

CEULEMANS, Ewoud. "De hand van Van Dormael. Regisseur en echtgenote Michèle Anne De Mey verbluffen met het multimediale *Cold Blood*." *De Morgen*, 20 september 2016.

"Cold Blood. Het publiek is het hoofdpersonage van deze film." *Bruzz* 24, 15 september 2016.

COURIER, David. Interview met Michèle Anne De Mey en Thomas Gunzig. LCR op BX1, 8 september 2016.

DE COCK, Michael. "Dansende vingers in de wonderse wereld van Jaco Van Dormael." *KVS.be*, 2011.

RAO, Sarita. "Cold Blood: your fingers will never seem the same." *Luxemburger Wort*, 30 september 2016.

www.warande.be

creatie

productie: Michèle Anne De Mey, Jaco Van Dormael, collectif Kiss & Cry

coproductie: Grégory Grosjean, Thomas Gunzig, Julien Lambert, Sylvie Olivé, Nicolas Olivier m.m.v. Thomas Beni, Gladys Brookfield-Hampson, Boris Cekevda, Gabriella Iacono, Aurélie Leporcq, Bruno Olivier, Stefano Serra

regie: Jaco Van Dormael, Michèle Anne De Mey

Tekst: Thomas Gunzig

script: Thomas Gunzig, Jaco Van Dormael, Michèle Anne De Mey

cinematografie: Jaco Van Dormael, Julien Lambert

choreografie: Michèle Anne De Mey, Grégory Grosjean

dansers: Michèle Anne De Mey, Grégory Grosjean, Gabriella Iacono

cameraman: Julien Lambert geassisteerd door Arélie Leporcq

scenografie: Sylvie Olivé geassisteerd door François Roux, Juliette Fassin, Théodore Brisset, Brigitte Baudet, Daniella Zorroza

scene: Jean-François Pierlot (Fire, metal), Walter Gonzales (Triline)

kostuums: Béa Pendesini, Sarah Duvert

lichtontwerp: Nicolas Olivier geassisteerd door Bruno Olivier

geluidsontwerp: & Live Mixing: Boris Cekevda

uitvoerder & scenemanipulaties: Michèle Anne De Mey, Grégory Grosjean, Gabriella Iacono, Ivan Fox, Bruno Olivier, Stefano Serra, Jaco Van Dormael, Julien Lambert, Aurélie Leporcq

foto's: Julien Lambert

technisch directeur: Thomas Dobruszkès

productie: Hélène Dubois/Astragales asbl

distributie/Public Relations: Marie Tirtiaux / marie.tirtiaux@astragales.be

Team op tournée

vertolking: Jaco Van Dormael, Harry Cleven, Michèle Anne De Mey, Manuela Rastaldi, Frauke Marien, Grégory Grosjean, Denis Robert, Gabriella Iacono, Nora Alberdi, Julien Lambert, Juliette Van Dormael, Tristan Galand, Aurélie Leporcq, Charlotte Marchal, Pierre de Wurstemberger, Ivan Fox, Stefano Serra, Aurore Leduc, Nicolas Olivier, Yann Hoogstoel, Thomas Dobruszkès

geluid: Boris Cekevda, Benjamin Dandoy

technisch directeur: Thomas Dobruszkès

tourmanager: MoDul cie

vertellers: Jaco Van Dormael (FR), Valentijn Dhaenens (DUTCH), Toby Regbo (EN), Francesco Mormino (IT), Makis Papadimitriou (GR), Oleg Zhukov (D), Ivan Fox (ESP, Catalan)

vertalingen: Michael De Cock (NL), Gladys Brookfield (EN) Olmo Missaglia (IT), Xénia Engel (D), Ivan Fox (Esp/Catalaans)

uitvoerend producent: Astragales asbl (BE)

met: Mars, Mons Arts de la Scène (BE), Théâtre de Namur (BE)

coproductie: Charleroi Danse (BE), la Fondation Mons 2015, KVS (BE), Les Théâtres de la Ville de Luxembourg (LUX), le Printemps des comédiens (FR), Torino Danza (IT), Canadian Stage (CA), Théâtre de Carouge-Atelier de Genève (CH), Théâtre des Célestins (FR)

met de steun van de Federatie Wallonie Bruxelles – Service de Danse

en Wallonie Bruxelles International

